

Täna on Saksa Demokraatliku Vabariigi aastapäev

Nädala pärast algavad
meie vabariigis Saksa DV
kultuuripäevad

Ernst-Moritz-Arndti nimeline Greifswaldi Ülikool kuulub vanemate saksa ülikoolide hulka Rostocki, Leipzigi ja Heidelbergi ülikoolide kõrval. Asutatuna 1456. aastal, võis Greifswaldi ülikool 1956. aastal oma 500-aastast olemasolu pühitseda.

Ülikoolil on praegu matemaatika-loodusteaduskond, arstiteaduskond, filsoofiateaduskond ja teoloogiateaduskond.

Nende nelja teaduskonna juures töötab ja teostab uurimistööd ümmarguselt 100 professorit. Neist 6 on Saksa Demokraatliku Vabariigi rahvuspreemia laureaadid ja mitmed on teaduslike akadeemiate liikmed.

Praegu õpib meie ülikoolis ümmarguselt 3000 üliõpilast, neist on 45% tööliste ja talupoegade lapsed.

Oppijateks on suur hulk välismaa üliõpilasi. Bulgaariast, Jugoslaaviast, Vietnami, Ameerikast, Ganaast, Iraanist, Kamerunist, Keeniaast, Kuubast, Marokost, Nigeeriast, Peruust, Sierra-Leonest, Sudaanist, Süüriast, Sansibarist.

Rostocki kõrval vaniselt teise kõrgema koolina Põhja-Saksamaal ja Põhja-Euroopas on Greifswaldi ülikoolil eriline tähtsus kogu Läänemere piirkonnas. Kooli ülesandeks on viljelda ja süvendada sõbralike suhete häid traditsioone Skandinaavia ja Ida-Euroopa rahvastega, eriti aga Nõukogude Liiduga.

Greifswaldi ülikooli taasavamise puhul 1946. aasta veebruaris pärast kohutavat Teist Maailmasõda võis ajalehes «Volkszeitung» mis on Mecklenburgi — Ees-Pommeri endise Saksamaa Kommunistliku Partei häälekandjaks, lugeda järgmised mõtlemapanevad laused:

«Ku'd ja nädalaid igatsetuna ja oodatuna saabus eilina ajaloo jaoks unustamatu ajalooline päev: vana auväärse 490-aastase ülikooli taasavamine. Greifswaldi ülikool avati uuel Saksamaal, kus ülikoolid ei ole reaktsiooni kollektiks, ega osuta häbitavaid käs'lasteenuseid saksa imperialismile, vaid kus nad on tõelise humanismi ja progressiivse teaduse paikadeks».

Need «Volkszeitungi» laused 16. 02. 1946. a. lasevad meid kergemalt hingata ja loota täieliku muutust ja ümberkujundust meie vaimses ja kultuurilises elus.

Täna, 20 aastat pärast ülikooli taasavamist, meenutame me tänuliku südamega seda ajaloolist sündmust ja tunnustame lugupidamist ja tänuga abi, mida selle sammu juures uude sots'alistlikku tulevikku meile osu'as SMAD (kunagi nõukogude sõjaväe administratsioon Saksamaal) ja kuulsus'kas Nõukogude Armees.

Otsustava tähendusega Greifswaldi linna saatusele ja seega ka Ernst-Moritz-Arndti nim. ülikoolile oli linna võitluseta ülevõitmine Punaarmeele 30. aprillil 1945.

a. toleaegse linnakomandandi oberst Rudolf Petershageni poolt. Greifswald ja tema ülikool hoiti purustamisest Nõukogude Armees humaanse suhtumise ja vastutuleku tõttu.

Härra Rudolf Petershagenit, praegust ülikooli ausenaatorit, ja tema usaldus'asid toetas nende patriootilises teos mõjusalt ja vapralt ülikooli personal. Tolleaegse rektori professor dr. Engeli ja ülikooli meditsiini-k'liniku direktori professor dr. Katschi nimed on alatiseks kantud meie alma materi ajaloo raamatusse.

Ülikoolide ja kõrgemate koolide demokratiseerimine, mida nõutakse Saksamaa Kommunistliku Partei programmis 11. juunist 1945. a., on üks tähtsamaid eeldusi kogu vaimse ja kultuurilise elu antifaasistlik-demokraatlikuks uuendamiseks.

Sinna kuulus mitte ainult kõigi faasistlike teadlaste eemaldamine õppejõudude kollekt'ivis; sama oluline oli üliõpilaskonna sotsiaalse koosseisu muutmine. Hindamatu oli seejuures abi, mida Nõukogude okupatsioonivõimud osutasid saksa antifaasistidele ülikooli taasavamise ettevalmistamisel ja ka sellele järgneval ajal.

SMAD ülemjuhataja käskkirj nr. 50 4. 09. 1945. a nõudis eel- tööde alustamist ülikoolide ja kõrgemate koolide avamiseks. Väsimatus püstitöös, toetatuna suurejooneliselt Nõukogude okupatsioonivõimude esindajate poolt, löid demokraatlikud jõud eeldused ka Greifswaldi ülikooli taasavamiseks.

Me oleme veel tänagi tänulikud toorkordsele kõrgema kooli ohvitserile ja praegusele prof. dr. h. c. Jessinile (Moskva), kes osutas meile toekord m'imeküllset abi. Tema soodus'avat tegevust hinnati vääriiselt Greifswaldi ülikooli poolt.

Meie külalisi

Seoses eelseisvate Saksa Demokraatliku Vabariigi kultuuripäevadega Eestis viibis meil külas rida selle maa diplomaate.

Saksa DV Moskva saatkonna nõunik sm. Ebert kohtus majandusteaduskonna rahvaga.

Olgugi, et selle sündmuse eetteteatamist võis lugeda tündidega, oli huvi selle vastu väga suur. Seda näitas kasvõi viimse võimaluseni täiskillutud üks teaduskonna suuremaid auditooriume.

Saksa DV saatkonna nõuniku vestluse põhiteemaks oli

waldi ülikooli poolt 1957. a. audidoktori nimetuse andmisega ja tema valimisega Rostocki ülikooli ausenaatoriks.

15. veebr. 1946. a. toimus meie Ernst-Moritz-Arndti nim. üli-

tatel teemade uurimisele, nagu «Toi'umine ja ainevahetus» kui ka «Meditsiin ja põllumajandus».

Matemaatika-loodusteaduskonnas arendatakse välja biolo-

giliste teaduste ala. Edendatakse matemaatikat ja keemia alal tihenevad veelgi sidemed SDV keemiatööstusega. Praegu tegeldakse Orgaanilise Keemia ja Füüsikalise Keemia instituudis lepinguliste uurimisteedadega.

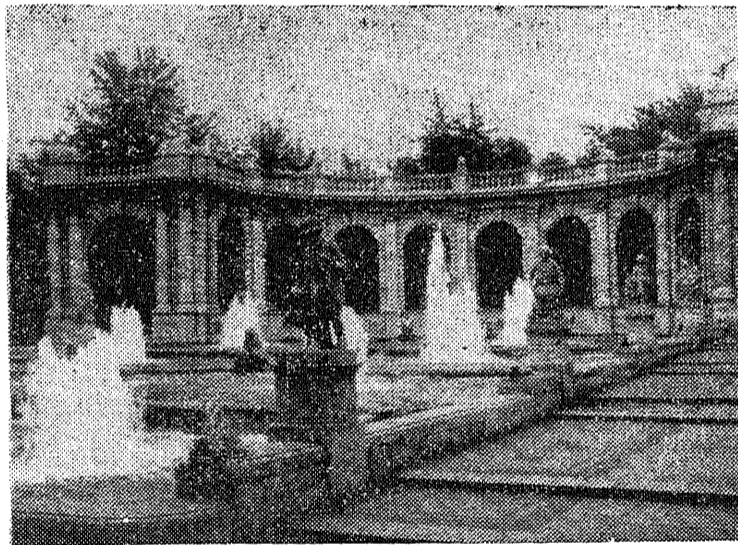
Filosoofia teaduskonnas tegel-

vahelistest konverentsidest. Eri- list mainimist väärivad Norra antifaasistile Nordahl Griegile ja Martin Andersen-Nexöle pühendatud konverentsid.

Peale selle on veel tihedad sidemed Friedrich Loeffleri nim. Instituudiga (loomahaiguste uurimis- asutus) Riemi saarel ja «Gerhard Katschi» Instituudiga Karls- burgis, mis uurib diabeetikat ja selle ravi.

Ülikooli personal peab oma eriliseks kohustuseks aktiivselt osa võtta rahu säilitamise üri- tustest ja eriti toetada Saksamaa Sotsialistliku Ühtsusepartei ja SDV valitsuse poliitikat Saksa- maa rahvusküsimuse lahendamiseks.

Kultuuripäevade puhul saabub meile delegatsioon Greifswaldist

Üks Berliini püurskaevudest

Helgi Detlofi foto «Kuljuse» reisilt

dakse 20. saj. kirjanduse probleemidega, rahvusvaheliste suhete- ga Läänemere piirkonnas n'ng kunsti ja keeleteaduse pedagoogilise-meetodiliste küsimustega.

Ainsana SDV ülikoolidest on Greifswaldi ülikoolil Põhja Insti- tuut, mille esindajad on vi'ma- sel ajal osa võtnud reast rahvus-

Saatuslik vaimu ja võimu la- butamine, mis oli kaua aega ise- loomulik saksa ülikoolidele, on SDV-s ületatud. Seda tõestasid uuesti üritused vabastamise 20. aastapäeva ning Saksamaa Kom- munistliku Partei ja Sots'alde- mokraatliku Partei ühinemise puhul Saksamaa Sotsialistlikuks Ühtsuseparteks.

Greifswald on eelkõige härra Petershageni julge teo tõttu Saksa—Nõukogude sõpruse süm- boliks saanud.

Vabastamise 20. aastapäeva pidustusel fikseeriti seda eel- kõige meie rahvusvahelisel kon- verentsil «Vabastamine ja uuesti alustamine».

Sellel konverentsil olid teiste hulgas osavõtjateks ja me'e üli- kooli ning linna külalisteks rida Suure Isamaasõja aegs'id kõr- gemaid Nõukogude Armees ohvit- sere. Siin ilmes selgelt nõuko- gude vabastajate tihedat side esi- mesel tunnil saksa antifaasistide ja aktivistidega.

Meie peame sõprust Nõukogu- de Liiduga üheks tähtsamaks saavutuseks meie arengus pärast 1945. a. Ma tohin siinjuures kin- nitada, et meie sõprust üha enam kindlus'ada ja süvendada tahä- me. Me loodame, et see hakkab peegelduma ka üha tihedamates sidemetes Tartu Ülikooliga.

Rektor prof. dr. med. habil.
GEORG TARTLER

TELEGRAMM

Tallinna Polütehnilise Instituudi rektorile A. Aarnale.

Onnitleme Teid ja kogu pedagoogilist kollektiivi õpetajate päeva puhul. Soovime head tervist, isiklikku õnne ja edu spetsialistide ettevalmistamisel.

Eesti NSV Sideminister RUPSKI

Tallinna üliõpilaspäevad

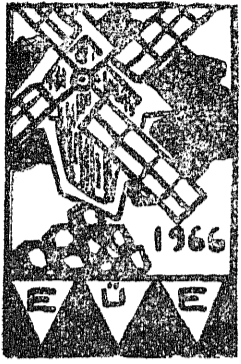
TÕRVIKUTE GA RONGKÄIK

KOGUNEMINE 8. OKTOOBRI L KELL 20.30 TOOMPEAL,
MAJANDUSTEADUSKONNA HOONE EES

Tallinna üliõpilaspäevad

KIRJANDUSHOMMIK

9. OKTOOBRI KELL 12 POLIITIKUMI SAALIS, SAKALA T. 3
(Kutseid saab ELKNÜ TPI Komiteest)

Pudemaid Sõrve rühma elust

LENNART PILLER,
Tartu Riiklik Ülikool

Neljapäev, 1. september.
...Tänase päevaga algab pokiseeles üldine esimene raund. Kõlas just äsja kellalööök. Kõlas see kõigile neile, kelle nime põhiosa moodustab «õpilane». Algas võistlus, pingeline ja vaevanõudev... Lia Sauks, Toomas Jõgi, Rein Otsavel ja Juta Noor viisid sooja tervituse kõige väiksematele relvavendadele Salme ja Tiirimetsa koolis.

...Taaralool läheb töögi hoogsamalt. Kõik räägivad oma 1. septembrist «Kui Arno isaga koolimaja jõudis, olid tunnid juba alanud...» laadis.

Esmaspäev, 5. september.
...Olev Partsu brigaad hiivas ankrud ehituskoloni puidutsehhi kuivati objektile. Otsustades, meil ei vea ka: jälle peame poris (sõna kõige otsemas mõttes) songima hakkama. Aga sellised poisid nagu Haš (Henn Värs) Tartu Ülikoolist, Vello Nüüdi, Ain Saarepuu ja brigadir Olev Partsu TPI-st pole virisejad ega müüdisööjad mehed. Rassistakse iga päev päikeseloojakuni.

...Ajalehti ja kirju saame iga päev. Ongi kujunenud nii, et teiseks magustoiduks lõunasöögil on värsked «Noorte Hääl», «Spordilehed» ja «Kommunismihitajad».

...Kes on saanud päevas kõige rohkem kirju? Matemaatik Ants Helemäe — viis kirja korraga. Kah rekord! Seevastu jurist (tulevane) Peep Rivis ütleb, et tema on kuus saanud 0,749 (!) kirja.

Neljapäev, 8. september.
...Olletööstuse taaraladu saab iga hommikul umbes kolmandiku tööjõust.

...Kell 14.20 tegime algust fassaadi aknapostide ladumiseks. Kui rääkida tööst taaralad, siis ei saa ütlema jätta kiitvaid sõnu Jaan Olli, tulevase elektrotehnika inseneri kohta. Brigadir nr. 1 Miks number 1? Esiteks sellepärast, et kogemused «killed» maalt lubavad oskuslikult tegutseda. Jaanis väljendub oskus mõelda ehitajalikult. Teiseks tema suhtumine kaasvõitlejatesse (mööda mehi ei salli ta küll). Ka tema pikkus ja kõva hääl mängivad mitte väikesel rollil. Ja veel. Jaan Olli ja Anne Halliku juhtida on tantsukursused. Nii et näete, väärt mees!

Pühapäev, 11. september.
...Maeva spartakiaad. Eile selgusid meistrid korv- ja võrkpallis. Ornema soo esindajate üllatus. Salme sõdeti tagasi kahe kullaga. Ja päevakangelased? Ehk tunnete: Helmi Kukrus ja Ejuha Haava TPI-st ning Laine Otsavel, Juta Noor. Anneli Vaht ja Lea Juhani TRU-st.

...Tänane päev staadionil. Vihm ja veelkord vihm. Kõik on optimistid. Keegi ära ei pagunud. Mis sest, et läbi vee ja pori joosta ning hüpata tuli.

...Spartakiaadi pidulik lõpetamine meil, Salmes. Kokkade poolt imchea kohvi + tuhat sada üksteist võileiba küll juustu, vorsti, heeringa, moosi ja palju muu taolisega. Väga maitsvad.

...Tubli, Anneli! Maleva parim naissportlane oled Sina!
...Muhulaste orkester teeb ka siin endale head nime.
Kolmapäev, 15. september.
...Täna tõsteti kappus-sõõkla vundamendil jälle rakelisi. Nagu arvavad Peep Pillart ja Peet

Ree, läheb töö normaalselt. Poisid on härsas pisikesed L'aga, tulevase matemaatikaõpetajaga. Et Lial särtsu isegi õõseks üle jääb, seda teab igaüks. Aga et ta peaaegu endaraskusi kive raketise vahele tassib, seda teab ja usub ainult tema brigaad. Teised ka teavad, aga ei usu.

Pühapäev, 18. september.
...Võttes arvesse staabi soovitud, töötasime me ka täna.

...Hea, et tänaseks oskas Jaan kraana saada. Aga kui vahel kraanat ei saa, mis siis? Lohutaksin teid 20. aasta e konveieriga, mida me väga edukalt taolistel puhkedel kasutasime.

Laupäev, 24. september.
...Kell 17. V. Kingissepa nime lises Keskkoolis. Reipana ja lõbusalt lauldes marsivad aulasse meie ehitusrühmad.

...Algas suure töö piduliku lõpetamise esimene osa. Tänu sõnad Kingissepa MEK-i ülemalt Ole Tammoilt. Ka kriitika ei puudunud. Aukirjad ja mälestusesemed parimatele. Meie rühmast hinnatakse tubimateks Yello Egorit, Jari Olli ja Olev Partsu — kõik pooli ehnilisest — ning nende pudemete kokkukorjajat.

...Mälestusesemed, käepigistused, lilled. Rajoonikomitee sekretäri sm. Ranna sõnadest jääb kõlama mõte: «Ei ole muutu tööd, vaid on must südametunnistus. Teie töö oli suurepärane eeskujuline kõigile. Raskused ja viperused ei suunud kõigutada postitused hinnangut teist. Te lahkute, südametsükike Saaremaast. Tulge meile tagasi! Ehitate aga siis juba paremaes tingimustes. Seda meie poolt. Teie endi poolt on «propusk» aga olemas.»

Pühapäev, 25. september.
...700 saabuvad buss'd. Hüvastijätt Salme. Tundub imeilukuna, et sõidame ära. Ni võrd oli meid võitnud sealne elurütm.

...Virtsu. Buss'desse! Täiskäik Tallinna poole.
...Aga sügis on käes. Alles nüüd märkad...
...Rühmalaul saab nüüd erilise hoo. Sõnad pani kokku TRU tudeng Anton Tubli. Lauu on õige pikk. Pole üllatav, et siin meenutada esimest salmi: «See oli selle suve aal, jah, suve aal, Kui tudeng elas Saaremaal, jah, Saaremaal. Ta müüri ladus, tal uni kadus, tal mõttes seisid arm ja vaoderpass»

Neid sõnu võisid kuulda ka meie vastuvõtjad Tallinnas, sest saabusime just praegu «Estonia» ette. On tunne, et oled m'dagi suurt korda saatnud. Veel suurem heameel on, et seda «unnet jagavad uudishimul kud kodulinlased, relvavennad auditoriumidest ja tut'avad. Puuduvad krokodillipisarad ja hul'upõõra «Oi-oi» kaitsetused — Saaremaa ehk on liiga lähedal selleks. Andke aga andeks, kui valetan. Käepigistused, mus'd, lilled, esimesed vihied tunn'päänile...

Jälle ülesrivistatuna 16. Oktoobri Väljakul Miiting, mida te jälle nägite. Ja ma kah'lustan väga pealtnägijad-kuulajaid, et nendesse jäi me'st arusaamine, mida ma isiklikult väljendaksin tuumafüüs'kast pär'neva mõistega kiirendaiaid. Võibolla sobib see väga, võibolla mitte. Ülekanud mõttes küll. Aga pea mis on si's see, mida teg'me? Usku-ge, tänu sõnadega väljendatakse just tänu.

(Järg)

Loomulikult ker'k's siit uus küsimus: kas leidub mingi objektiivne kriierium trükikõbulikkuse hindamiseks? Mõ's'agi oleks asjatu o'sida igasugustest subjekt'ivsetest mõjudest täesti vaba hindamise lähtealust. Aga see polegi eriti ähtis. Hindavad ju õppejõud üliõpilas'e teadm'si eksamilisel isikliku o'sustuse kohaselt suhteliselt küllatki objektiivselt. Sama kehtib ka spordikohtunike poolt an'avate hinnagute koh'ta näiteks võimlemise alal. M'ks ei peaks siis redigeerimise alal küllalt vilunud ja vastavat eriala hästi tundev spetsialist suutma sama objekt'ivselt kindlaks määrata kirjutise trükikõbulikkuse as'et? Pealegi on ju lõppude lõpuks tähis vaid suhteline otustus. Selleks piisab, kui hindamise lähtealus jääb muutumatuks ütleme ühe kaateeri või mõn'e muu m'tte eriti suure kollektiivi ul'uses.

Ometi leidub redak'sioonilisel objekt'ivsusel üks tõs'sam vaenlane. See on nn. maitsekorrektuur, kus toimetaja peab vajalikuks paranduste tegemist tek't's üksnes sellepärast, et 'ema sikklik s'iilliline maitse erineb autori omast. Aga sellelegi tõvele leidub oma rohi. Juhul kui üksikisik algul tõs'poolest lihtsalt ei suuda maitsekorrektuuri vältida, aitab o'ukorrast üle saada mitmest isikust koosneva komisjoni otsus. Kuid hea taht'e juures omandab iga toimetaja teatava harjutamise järel peagi võime hoiduda maitseparanduste tegemisest.

Seni jäi sisulise kirjaoskuse taseme tõstmise probleem siiski lahtiseks. M'da saaks selle huv'des prak't'selt ette võtta? Pöördun jälle isiklike kogemuste poole. Alas pärast korduvat ja minu jaoks vägagi ebameeldvat «vägikaikavedamist» toimetajatega, kes mulle kord viisakamas, kord teravamas vormis tõde näkku ütlesid, hakkasin ise järk-järgult omandama võimet h'anna'a oma kirjutisi teatavas mõttes justkui kõrvaltvaataja pilguga. Pean aga ü lema et juhul kui ma oleksin hakanud toimetajaid võrastama ja nendest eemale h'o'duma ega oleks neid küllalt sa g'eli oma viga-

Kas me oleme üldse kirjaoskajad?

TÕSIELULINE VIGURIJUTT

derohkete kirjutistega kimbutanud, või kui oleksin vähem enesekriitiliselt suhtunud nende märkustesse, võinuksin vaevalt loota sisulise kirjaoskuse tõusuks kasvõi 50 protsendini. Alles pärast sa'ast kriitika põrgutulest läbikäimist (just n'melt tänu kriit'ikale) hakkas enesekriitika mehhanism p'kapeale enam-vähem regu aarselt funktsioneerima. Ega kirjan'kud asjata nimeta kriitikat oma emaks: kui töö löi inimese, siis kriitika löi kirjaniku.

Küberneet'ises terminoloog'as väjendudes tekks midagi sisemise tagasis'ide taolist, mille signaalid hakkasid toimetaja'e kriitikanooli ennea'ma. Ent mitte alati. Ainult isendaile ei või kunagi lootma jääda. M'da nõud'likum oli toimetaja, kelle käe alt tuli järjekordselt läbi kä'a seda tugevamaks kujunes muidugi sisemine enesekriitiline tagasis'ide. Nagu näitavad kõige viimased kokkupuuted toimetajatega, hakkab mu kirjaoskuse koefitsient nüüd teatavate kõikumis'ega lähenema lg'ikaudu 75 protsendile. Rahuloluks pole igatahes vähimatki põhjust. Ei või ju pealegi kindel olla, et see arv pole kunstlikult kõrgendatud vähenõud'like toimetajatega kokkusaatamise tõttu.

Minu veendumuse kohaselt eeldab sisulise kirjaoskuse tõstmise niisiis vähemalt kahte tingimata vajaliku momenti: 1) kirjutise peensusteni nõud'likku redigeerimist trükisõna tasemel, 2) selle redigeerimise küllalt kõrget esinemissagedust. Viimane garanteerib püsiva sisemise enesekriitilise tagasis'ide väljakujunemise ja kinnistumise.

Praegune kursusetööde süsteem ei vasa kummalegi eelmainitud nõudele (välja arvatud võib-olla juhud, kus õppejõud on seda vastavalt kohandanud). Paralleelina märkigem, et mõnes Ingise kõrgemas koolis peab üliõpilane iga nädal kirjutama kümnelehe-

küljelse referaadi (!), mille puudusi õppejõu poolt nõudlikult analüüsitakse.

Midagi sel'etaolist vääriks meilgi katsekorras järeleproovimist. Tõsi, igapäevase kümneleheküljelse normi juures võib kvantiteet kvaliteedi alla suruda, pannes rõhu rohkem formaalsele kui sisulisele kirjaoskusele. Pealegi tuleb taot'eda lakoonilist esitus'laadi, vältides üleearust vestist sõnadetegemist (kuid toomata samal ajal ohvr'ks ka väljenduslikku ilmekust). Meistrit reedab mõõdutunne.

Leidub võimalusi ka üliõpilaste endi sisemiste reserve ära kasutamiseks. On ju teada, et kui autor ise pöördub mõne aja, näiteks nädala möödudes oma kirjutise juurde tagasi, suhtub ta sellesse palju enesekriit'isemalt. Võiks to'mida nii: üliõpilane annab referaadi kindlaks määratud tähtaial õppejõu kätte, kes ilma lugemata tagastab kirjutise nädal hiljem üliõpilasele autoripoolseks redigeerimiseks. Mis'ärel tekst uuesi õppejõu kätte läheb, seekord juba temapoolseks redigeerimiseks.

Te'ne sisemine reserv seisneb üliõpilaste endi vastastikusel redigeerimises, millest on kahe-kordna kasu. Selleks võiks moodustada 4—5-liikmelised redakt'sioon'grupid, mille koosseisu kuuluvad üliõpilased vastast'ikku kõik üks'eise kirjutised läbi loeksid ja langetaksid seejärel ühise arutelu tulemusel oma poolse otsuse ig'auhe kirjaoskuse koefits'endi kohta. Õppejõud vaataks tulemused üle, hinnatas ühtlasi üliõpilaste otsuste reaalsust.

Need paar konkreetset ettepanekut ei ammenda loomulikult kaugeltki kõiki võimalikke variante. Nii või teist'is peaksime jõudma o'ukorrani, kus kõrgema kooli diplom tingimata eeldaks vähemalt 50-protsendilist sisulist kirjaoskust ja aspirantidel ei tuleks enam alustada 20-protsendilist tasemest.

V. KOCLOV
TPI vanem teaduslik töötaja

INTERORGTEHNKA 66

Sokolniki — Moskva vanim ja maalilsem park — avas septembri algul ukseid järjekordsele rahvusvahelisele näitusel Interorgtehnika 66. Näitus tutvustas XX sajandi teisel poolel üht kõige tormilisemalt arenevaid tehnikaharu — insener-tehniliste ja administratiiv-juht mistööde mehhaniseerimisvahendeid.

Abiks neile, kes tegelevad juhtimissfääris mitmesugustes rahvamajanduse harudes, oli välja pandud suur hulk tehnilisi vahendeid, alates lükatst kuni keeruliste dispetšer-seadmete ning elektronarvutusmasinateni.

Uusimate saavutuste demonstreerimine, teaduslik-tehniliste kogemuste vahetamine seadmete konstrueerimisel, tootmisel ja kasutamisel, kaubandussuhete laiendamine — sellised olid näituse põhilised eesmärgid.

Näitusest võttis osa ligi 1000 firmat, organisatsiooni ja ettevõtet 18 maalt: Austriast, Belgias, Bulgaariast, Inglismaalt, Saksa DV-st ja Saksa FV-st, Taanist, Itaaliast, Madalmaadest, Poolast, Nõukogude Liidust, USA-st, Soomest, Prantsusmaalt, Rootsi, Sveitsist ning Jaapanist.

Näituse organiseeris Üleliiduline Kaubanduspalat.

Lühidalt näituse osakondadest:

I. Arvutustehnika vahendid.

II. Automaatjuhtimissüsteemid koos arvutus'ehnk'la vahendite kasutamisega (siinjuures näidati vahendite tegevust).

III. Dokumentatsiooni koosta-

mise mehhaniseerimise vahendid.

IV. Kopeerimis-paljundustööde mehhaniseerimise ja brošeerimise seadmed.

V. Mikrofotokopeerimise aparatuurid ja seadmed.

VI. Asutuste ja ettevõtete informatsiooniteenistuse vahendid.

VII. Matemaatilised seadmed ja instrumendid.

VIII. Instrumendid, seadmed ja vahendid jooniste ning graafiliste tööde teostamiseks.

IX. Korrespondentsi ümbertöötamise vahendid.

E. JOASAARE, A. TALVARI
(Järgneb)

Organiseerimisautomaat «Optima 528». Automaat loeb ja kirjutab automaatselt perfokaardile või lindile salvestatud informatsiooni.

ORKESTER

KUSS!

Raimond Otsman 50

Ehituskonstruksioonide ka-teedri dotsent, tehnikakandidaat Raimond Otsman sai 5. oktoobril 50-aastaseks.

Meie juubilar on tuntud mitmekülgsete annete ja huvialadega inimesena. Juba varakult avaldus tema kunstiline anne ja keskkoolipõlves arendas ta seda rea aastate jooksul regulaarselt nii konservatooriumis (1932-1936) kui ka kunstikoolis. Paljusid oma tuttavaid ja praeguseid kaastöötajaid on Raimond Otsman üllatanud kõrgel professionaalsel tasemel teostatud skulptuuridega. Nendest ühte, mille ta esitas sõprade pealekäimisel ülelülidulisele isetegevuslike kunstnike konkursile, hinnati 1954. aastal esimese auhinnaga.

Mõnevõrra üllatav oli Raimond Otsmani see samm, kui ta astus 1937. aastal Tallinna Tehnikakooli ehitusteaduskonda. Tema kunstilise andekuse ja varasema tegevuse põhjal tekkis kaasõpilastel veendumus, et ta jätkab oma tegevust kunstide valdkonnas. Kuid Raimond Otsmanil oli siiski veel muudki varuks ja ta otsustas kunstist nii erineva tehnika kasuks.

Edukalt kulgenud õpingud katkesid Raimond Otsmanil 1941. aastal. Puhkenud sõja tõttu tuli tal haarata relv ja astuda Punaarmee ridades vastu vaenlasele. Suure Isamaasõja ajal lõpetas ta suurtükiväe ohvitseride kooli ja aastail 1943-1945 teenis Nõukogude Armees juba ohvitserina. Raimond Otsmani kui rindemehe sõjatee oli raske ja täis ohтусid. Rasketes lahingutes Staraja Russa, Neveli ja Novo-Sokolniki all ning sünnimaal vastastamise lahingutes Narva all, Sõrve säärel ja Kuramaal näitas

suurtükiväe divisjoni luureülema Raimond Otsmani ennast vilunud ja vapra sõjamehena. Tema teenid hinnati Isamaasõja II järgu ja kahe «Punatahe» ordeniga ja medaliga «Võidu eest Saksamaa

üle Suures Isamaasõjas 1941-1945».

Pärast sõja lõppu jätkas Raimond Otsman oma õpinguid Tallinna Polütehnilises Instituudis, mille ta lõpetas 1947. aastal ehitusinsenerina. Sellest aastast alates ei ole juubilar TPI-st lahkunud, töötades siin alul laborandina, assistendina, siis vanemõpetajana ja teadusliku töötajana. 1955. aastal kaitses Raimond Otsman kandidaadi väitekirja kukersiit-põlevkivi tsüklotuha kasutamisest vastutusririkaste ehitusdetailide tootmisel ja temale omisati tehnikakandidaadi kraad. Pärast seda töötab juubilar dotsendina ehituskonstruksioonide kateedris.

Üliõpilased ja kaasõppejõud hindavad tunnustavalt dots. Raimond Otsmani loenguid ehitusmaterjalide alal. Nõudliku ja printsiipiaalse inimesena on juubilar osutanud tõsist tähelepanu üliõpilaste kasvatamisele ja õppeprotsessi meetoodilise külje täiendamisele. Nii on Raimond Otsmani töö rühmajuhendajana ja tema poolt koostatud ehitusmaterjalide alased meetoodilised juhendid ja õppefilmid parimaks näiteks sellel alal.

Märkimisväärne on dots. Raimond Otsmani tegevus teadusliku uurimistöö alal. Juubilar on TPI ehitusmaterjalide teadusliku uurimise laboratooriumis teostatavate mitmete põlevkivituhtmaterjalide alaste uurimuste juhendajaks ja jäbivijaks. Suure efektiivsusega põlevkivituht-ehtusmaterjalide ning tsementide uurimise ja ehitustööstusse juurutamise alal on Raimond Otsmani saavutused olnud sedavõrd tulemusterikkad, et neid on hinnatud korduvalt Rahvamajanduse Saavutuste Näituste aukirjade ja medalitega. Peale selle on juubilar kaasautoriks mitmele leiutisele. Meie juubilari tegevusala on olnud küll väga erinevalt mitme-pärgeline, kuid tänu oma mitmekülgsetele võimetele on ta igal pool saavutanud esirinda kuuluvaid tulemusi.

Peale selle on ta rea aastate jooksul laulnud TPI meeskooris ja olnud meeldivaks partneriks kaastöötajatele nii tennisel, ping-pongil ja võrkpallimängul kui ka suusaradadel. Samuti võib ta näidata igapähele, kuidas mängitakse pesapalli. Igale poole on teda jätkunud.

Õnnitledes lugupeetavat juubilari, soovime talle jõudu ja häid kordaminekuid tema viljakas töös!

(Järg)

Et aeg oli juba hiline, siis me pikemat matka enam ette ei võtnud. Üürisime magamiskotid ja veetsime nendes öö lausa lageda taeva all.

Järgmisel hommikul alustasime suurt seiklust. Meil oli kavasuseks tõusta umbes 2500 meetri kõrguse mäe tipule, laskuda selle vastasküljelt alla ja jõuda õhtuks ühte suuremasse külla Riis-Murasse, kust autobuss sõitis tunni tagant Taškenti. Ühelt kohalikult elanikult küsisime teed ja läksimegi. Ülesminek osutus vastu ootusi üsna kergeks ja ohutuks. Ei kuunud kahte tundigi kui olime tipul. Vaatepildi kirjeldamise ja aks n küll meelsamini mõnele kunstnikule Meist vasakul kõrgus suurem ägi ja tema liust kud sõntada sid päikesekiirtest. Läbi pi vevin paist's all paelana looklev maantee, võis näha turismibaasi telki ja kui teraselt kuulata, kandi tuulehoog kusagilt alt meien ise gi muusikat. Meie selja tega pa s tis allpool metsa rohel sel foon kaks asulat nagu va'gd laigud Üks neist oli meie sihk'koht. Mä gijõgi nagu säädelev lint ja ema tagapool jälle mäed, alast kal jused tipud aga kadusid uduvusse. O'eksime seal istunud meeleldi veel nii mõnegi tunni kesse, sest meid valdas kirjelda ma'ult hea, kerge tunne. Kui kellaosutid rühk'sid aina edas ja ühes temaga ka pä ke taeva-võlvil. Ees ootas aga mäelt las kumine ja veel üsna pikk teekond. Tuli kiirustada.

Allatulekuga oli juba tüki maari rohkem tegemist. Me ei teadnud täpselt laskumisteed ja nii läks me, kus näis kergem olevat. Ag inimese silm on petlik, eriti mä gedes. Nii kulus laskumiseks üle nelja tunni. Eriti meeldiv see polnud. Füüsiliselt siiski kurnav ja pealegi polnud me hommikust saadik saanud vett juua.

Alla jõudsimme maalilises kohas, selgeveelise mägioja juurde. Kustutasime janu, einetasime, puhkasime pisut ja hakkasime edasi liikuma. Tasapisi hakkas pimenema. Olime üsna nõutud — õhtuks sihtkohta jõuda polnud võimalik. Õnneks juhtus tee peal üks tadžikkide küla olema, kus meid ka öömajale võeti.

Kui me järgmise päeva lõuna paigu lõpuks sihtkohta jõudsime, oli tervis juba üsna hea. Veel kolm tundi sõidukis püssi seisimist kuni Taškenti bussijaamani, sealt trammiga laagrisse, lõunasööki ja kohe jälle tööle.

Ühel päeval käisime ka Samarkandis. Ükski pilt ei suuda anda edasi kogu Samarkandi võlu. Linn ise juba on tunduvalt orientaalsem kui Taškent, ka rahvas on palju kirevam. Püha-

noorsoolaager asus. oli väga madal ja veerohke. Vaevast oli pääs loojunud, kui merelt hõõr kuumutata külalisena niiskus, varjas ennast puukroonide all, vajus siis tasakesi läbi telgiuste ning pugesi igapähe riietesse. Olime võimetus tulla vastu Kõrgi magasime naridel, külje all sõbralik «luftmaadrats» ja peal neli tekki, siid su esimeseks ära ajaks külmaavärinad. Siin osutasiid hindamatu teene meie head vilvased eesti rahvarid, sest tüdrukute seelikud, poiste vestid ja sokid olid tih. i «lisavarustuse» kasutusel.

Niiskuse tekkimisele aitas kaasa kahtlemata ka ilmastik. Vist ei möödunud pea ühtegi päeva, millal poleks kordagi sadanud. Kord hommikul, kord õhtul — väike vihmasagar oli paljude pöövade lahutama'u kaasane. Nende «väikeste vihmasagarate» tagajärg oli see, et laagri viimastel pöövadel võis paljudest ma'adamatel kohadest asuvatest e'kidest vett ümbr'ga välja visata. Seda ka paljud tegid!

(Järgneb)

TAŠKENT 1966

päeval võib seal näha kõigi Kesk-Aasia rahvuste rahvarõivaid.

Aga Samarkandi teevad Samarkandiks ajaloolised idamaised ehitised — Registan, Guremir Zahhizinda, Ulugbeki observatoorium jne. Mä parem ei püüagi hakata neid kirjeldama, sest parimgi värvifoto ei suuda nende värvust ja ilu täiuslikult edasi anda. Nad on sellistes mahedates külmades toonides teostatud, see annab ümbritseva leitsakuga võrreldes tohutu kontrasti, mida peab ise tundma.

Hiiwasse ja Buhhaaras me kahjuks minna ei saanud. Mida päev edasi, seda sagedamini hakkas kodu rohkem meelde tulla ja mida päev edasi, seda pikemini venis ka aeg. Kaugel põhjamaal, nelja ja poole tuhande kilomeetri tagant paistis Tallinn paradiisina. Mõelda — seal sajab vihma, seal on kõigest 15 kraadi sooja — mis saab veel parem olla!

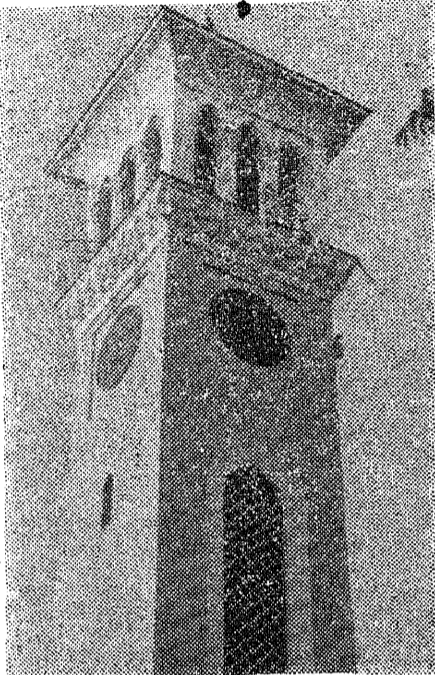
Augustikuu 23. päeva hommikul kell üheksa saime lõpuarve ja kell 10.40 väljus rong teele Moskva poole.

Selles rongis sõitsime koos riialaste ja leningradlastega. Kui me laagri ajal üksteist polnudki nii lähedalt tundma õppinud, siis nüüd käisime sageli üksteisel külas, laulsime koos, vaidlesime, vahetasime aadresse. Toremad inimesed olid nad.

Moskva võttis meid vastu laupäeva õösel. Järgmisel päeval — kaheksa kraadi sooja, uduvihm ja tugev viinge tuul olid jälle muidugi liig, olime kuumusega siiski jõudnud harjuda.

Aga tuju oli hea — olime juba peaaegu kodus. Ja järgmisel päeval olime seda juba päriselt.

Kui üliõpilastest kellelegi tehakse ettepanek kuhugi kauges sõita, soovitaksin võimaluse korral tingimata minna. Vahe on raske, aga tasub ära.

Kellatorn Taškendis. Fotod tegi Jaak Voogma

KALJU LOORITS, EE-82

ELKNÜ TPI Komitee bürool

Instituudi komsomolikomitee büroo järjekordne istung toimus teisipäeval, 4. oktoobril.

Päevakord oli järgmine: 1. Üldisest olukorrast instituudi ühiselamutes ja üliõpilaste omavalitsusele ülemineku võimalustest ühiselamutes.

2. Komsorgide ja rühmavanemate personaalküsimused (kelle rühmades enamik üliõpilasi ei teinud suvisti ühiskondlikku tööd).

3. Energeetikateaduskonna komsorgide-liikmemaksuvõlglaste personaalküsimused.

Päevakorra esimese punkti kohta esines sõnavõetuga büroo liige Vladimir Panov.

Üldine olukord on praegu kõige halvem Koskila tänava ühiselamutes. Seal ei ole majavanemaid, puudub ühiselamu nõukogu ja pole komandanti kes tuleks oma ülesannetega toime. Selle kõige tulemusena puudub ühiselamutes kord.

Mustamäel on olukord üldiselt parem.

I ühiselamus on vaja valida elujõuline nõukogu, sest nõukogu praeguses koosseisus on küll 25 liiget, kuid nendest töötab ainult 6-7 eesotsas nõukogu esimehe Aime Krooniga.

Praegu on ettevalmistamisel nõukogu valimised. ELKNÜ TPI Komitee peab kõigilt kaasa aitama selle ürituse igakülgele kordaminekule, et I ühiselamu saaks tõelise, elujõulise nõukogu, kes suudaks teha tööd nii nagu vaja ja kellega arvestaksid ka ühiselamus elunevad üliõpilased.

II ühiselamus on valimised toimunud, nõukogu valitud, ametid jaotatud ja tööplaan koostatud.

Nõukogu töötab korralikult, majas valitseb kord. Siinjuures tuleb kindlasti ära märkida tublit nõukogu esimeest Aksel Treimani.

Instituudi komsomolikonverentsil oli ühtu üleminekust üliõpilaste omavalitsusele ühiselamutes.

Praegu on ühiselamu koosseisulistest kohtadest võimalik täita üliõpilastega lukkseppade, elektrikute, valvurite ja muud ametikohad. Nende kohtade täitmine toimuks konkursi korras. Lähemal päevil saadakse haldusprorektori abi E. Randma käest kõigi nende ametikohtade nimekirjad, kus on ühtlasi näidatud palgad. Need inimesed hakkavad alluma otseselt ühiselamu nõukogule ja on tööliste nimekirjas majandusosakonnas.

Avaldati ka mõtet, et ühiselamutes tuleks luua süsteem — ühe teadus-

konna üliõpilased elaksid ühel korral. Praegu saab seda muidugi teha ainult I kursusega kuid 3-4 aastaga oleks meil kindlat teada, kes millisel korral asub. See oleks teatud määral ka stimuleks korra suhtes. Kui midagi ei ole korras, siis teatakse milline teaduskond vastab ja nii võimaldub ühiskondlike organisatsioonide esindajail ja õppejõududel kergemini kontrollida ühiselamuid.

Et paljude õpperühmade üliõpilased ei võtnud osa suvistest ühiskondlikest tööddest, olid kutsutud büroole 25 õpperühma komsorgid ja rühmavanemad. Kohale ilmusid 15 rühma esindajad: T. Kull — AV-51, I. Vanaveski — KT-71, A. Randlaht — KU-71, J. Pihlak — AJ-71, P. Gerretz — AV-71, S. Zeleznjak — TM-77, I. Antonova — LR-77, J. Hansen — AK-71, L. Kirsanova — TM-57, N. Sterenberg — TR-37, L. Kiritsenko — AL-77, V. Arsenjev ja A. Kondak — AL-57, A. Bertman — MM-57, A. Maksimov — MM-77 ja M. Argel — KU-91.

Selgus, et võrdlemisi paljudel on ühiskondlik tööd tehtud, kuid komsomolikomiteesse pole selle kohta andmeid saanud. Mõned õpperühmad ei töötanud nelle määratud objektidel. Toodi mitmesuguseid põhjusi, miks ühiskondlik tööd on tegemata. Üheks määravaks põhjuseks oli raske majanduslik olukord. Kuid rohkem jäi töö tegemata enda hoolimatuse ja lohakuse tõttu.

Üliõpilased, kel see ühiskondlik ülesanne oli täitmata, suunati tööle septembri ja oktoobris. Kõigil tuleb see kohustus täita 1. novembriks. Vastasel korral karistatakse asjaosalisi üliõpilasi stipendiumist ilmajätmisega, ühiselamust väljajäetmisega ja komsomoli liinis.

Energeetikateaduskonnast olid kohale kutsutud komsorgid, kellel liikmemaksud olid maksmata 3 ja enam kuud. Kohale tulid komsorgid A. Pain — AA-31, T. Kull — AV-51, G. Kuraneil — AK-57, V. Konev — AK-77 ja A. Tšerepanov — AL-97.

Büroo otsustas karistada valju noortesõjaga kaas käimise eest arvestuskaartidele Valeri Konevit — AK-77 ja Jüri Pihlakut — AV-71. Viimane sai karistuse ka ühiskondlikule tööle mitteilmumise eest.

K. JOAKIT M. KEINMETS

OSTSEEWOCHE Graal-Müritz

TOOMAS MÜRK

(Järg) Allkirjade kogumine Ameerika Ühendriikide presidendile saadetavale kirjale, kus nõuti sõja lõpetamist; Vetramis, oli samuti Skandinaaviamaade noorte algatus. Juulikuu ööd on alati parajalt soojad ja hämarad. Tantsust väsinud romantikuid kutsusid nad hingama karget ja rõõhku, kuulama mere kohinat. Kui pilu kohi ol nendel öödel romanti-kute pärali! Mõned tempera-mentsemad noored olid teineteis leidnud kesk laagrit telkide vahel ja ka saalis tantsupõrandal. Selline äge tunneteavaldus pani

tõsiselt kahtlema nende tunne'e ehtsuses. Paistis, et see oli üks paljudest Lääne noorsoo «moe-haigustest». Eri liigi moodus asid noored, kes tahtsid silma paista ultramoodsa riietusega. Ka; võ; need kolm Rootsi kooli-tiidrukut, kelle kõige ekstrava-kantsemaiks riietusemeiks ol d õhtukleidid, mis meenusid var-ruka'eta vihmakeepi ja mille a'umisest äärest põlvedeni jäi veei h'a tükk maad.

Õdest; tuleb rääkida ka teisel põhjusel, kas või nende pärast, kes e'ls asid und tantsule ja ro-mantikale.

Maa-ala, kus rahvusvaheline

Tallinna üliõpilaspäevad

ÜLIÕPILASBALLID

9. OKTOOBRIK PELL 19 «EESTI ENERGIA» SAALIS JA E. VILDE NIM. TALLINNA PEDAGOGILISES INSTITUUDIS (Kutseid saab ELKNÜ TPI Komiteest)

Ühiskondlike Erialade Teaduskond

Meie instituudis töötav Ühiskondlike Erialade Teaduskond pakub üliõpilastele soodsaid võimalusi silmaringi laiendamiseks ning täiendavate teadmiste ja kogemuste omandamiseks oma huvialal.

Õppetöö toimub tavaliselt 2 korda kuus ja kestab olenevalt erialast 2–5 semestrit. Õppetööd viivad läbi TPI õppejõud ja teenistujad, samuti tootmisettevõtete ja teiste organisatsioonide kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistid. ÜET lõpetanuile antakse vastavad tunnistused.

Käesoleval semestril alustavad ÜET kateedrid uute õpperühmade tegevust järgmistel erialadel:

Tehniliste erialade kateedrid (juh. I. Kleis, telef. 514-61)

1. Tehnilise informatsiooni konsultant (juh. K. Kikas)
2. Ratsionaliseerimise ja leitudtegevuse instrktor (juh. L. Mere)
3. Ekspert keemiliste analüüside alal
4. Konsultant-normeeriija (juh. E. Fominõh)

Kunstierialade kateedrid (juh. H. Kübar)

1. Tehnilise esteetika instrktor (juh. H. Kübar)
2. Kodukultuuri instrktor (juh. S. Hiibus)
3. Foto-kinoringi juhataja (juh. P. Palu)
4. Kiitsesfilmi demonstraator

Humanitaarsete erialade kateedrid (juh. M. Sõnno)

1. Reporter-kirjasaatja (juh. K. Uibo)
2. Lektor-propagandist (juh. M. Sõnno)
3. Nõukogulike traditsioonide instrktor (juh. I. Batürin)

Spordi- ja rakenduserialade kateedrid (juh. I. Dudkin, telef. 743-93)

1. Spordinstrktor
2. Spordikohtunik
3. Spordiorganisaator
4. Auto-moto instrktor
5. Ühiskondlik liiklusinspektor

Spordierialadele toimub registreerimine vahetult kehalise kasvatus ja spordi kateedris.

Õpperühmad komplekteeritakse esitatud avalduste põhjal ja õppetöö algab 10.–15. oktoobri paigu. Täpsemalt saate õppetöö algusest ja kohast kuulda teadetahviltelt.

Kirjastusgrupi väljaandel ilmus

- K. Karolin. Materjale keskkooli keemiakursuse kordami. eks. Tallinn, 1966, 194 lk., 1500 eks., 34 kop.
- E. Etverk jt. Harjutusi ja ülesandeid keskkooli matemaatikakursuse kordamiseks. Tallinn, 1966, 64 lk., 1500 eks., 10 kop.
- H. Jänes, T. Veske. Elektrotehnika teoreetilised alused. Laboratoorse tööde ülesanded. Tallinn, 1966, 72 lk., 750 eks., 14 kop.

KONKURSS «Parima õpperühma» selgitamiseks

Juhend.
Konkursi eesmärk: tõsta õppe- edukust instituudis, laiendada rühmakollektiivide osatähtsust õppeprotsessi korraldamisel ja valmistada ette ühiskondlikku ellu aktiivselt suhtuvaid noori spetsialiste.

Osavõtjad: osa võivad võtta kõik instituudi õpperühmad.
Aeg: konkurs toimub kaks korda õppeaasta jooksul, kummagi semestri tulemuste põhjal eraldi. Tulemused avaldatakse «Tallinna Polütehnikus» ÜLKNÜ aastapäeval 29. oktoobril ja aprillis ELKNÜ TPI organisatsiooni aruande-valimiskonverentsil.

Korraldaja: ELKNÜ TPI Komitee koos teaduskondade komsomolibüroodega, kusjuures konkursi tulemused kinnitatakse rektoradi nõupidamisel.

Põhilised näitajad:

1. Kõrge õppeedukus, õigeaegne ja kvaliteetne õppegraafikute ja õppeplaanide täitmine; kõrge õppedistsiplin.
2. Õpperühma aktiivne osavõtt instituudi ühiskondlikust elust ja ühiskondlikult kasulikust tööst (komsomolitöö, sport, isetegevus jne.).
3. Õpperühma aktiivne osavõtt ÜTÜ ja ÜET tööst.

Üldmärksused: teaduskonna komsomolibüroo selgitab koos teaduskonna ühiskondlike organisatsioonidega (parteiorganisatsioon ja ametiühing) ja dekanadiga välja ja esitab ELKNÜ TPI Komiteele 2–3 parema õpperühma aruande, milles peab kajastama õpperühma kogu tegevust: õppetöö (möödunud eksamissessioonil keskmine hinne, puudulike arv sessioonil ja pärast seda, kiitused ning karistused möödunud sessioonil rektoradi kui ka komsomoli liinis), osavõtt ühiskondlikust elust jne. ELKNÜ TPI Komitee koos instituudi ühiskondlike organisatsioonidega selgitab esitatud õpperühmadest instituudi parimad õpperühmad.

Autasustamine: konkursi «Parima õpperühma» võitjaid õpperühmi autasustatakse ELKNÜ TPI Komitee aukirjaga, ekskursiooniga ning nende õpperühmade ja rühmakolmikute fotod asetatakse autahvile.

ELKNÜ TPI Komitee.

Kas teate, et...

1. oktoobril oli instituudi ehitusteaduskonnas	589.
mehaanikateaduskonnas	649.
keemiateaduskonnas	650.
energeetikateaduskonnas	743.
elektrotehnikateaduskonnas	735.
majandusteaduskonnas	627.

üliõpilast.

ÕPPIGEM AUTOJUHTIMIST!

ALMAVÜ TPI Komitee korraldab autojuhtimise kursused. Kursustest osavõtuks palume registreerida Filtri tee 5 tuba 12. Esimene õppetund toimub 11. oktoobril kell 18 sealsamas.

Riigijuhtimise optimaalsetest tingimustest

Tšehhoslovakkia teoreetilise ajakirja «Pravnik» (riigi ja õiguse probleemid) toimetuse korraldab juba mitme aasta kestel ümarguse laua taga eriteadlaste diskussioone mitmesuguste aktuaalsete teoreetiliste ja praktiliste probleemide üle ning avaldab neist ülevaateid. Diskussiooni materjalid tuuakse ajakirja veergudele mõttevahetuseks.

Toimetus on kasutanud kollektiivse arutluse vormina spetsialisti küsitlemist, esitades õigusteadlastele, ökonomitidele, sotsioloogidele ja filosoofidele neli detailset küsimust teemal, mis on viimasel ajal muutunud ülimalt aktuaalseks: eriteaduste juhtiva osa ja demokraatia vahet.

1. Missugune on meie ühiskonna juhtimisel eriteadlaste osatähtsuse ja demokraatia optimaalse vahet korra kontseptsioon? Mis põhjustab meil puudusi demokraatia ja eriteadlaste juhtiva osa teostamisel? Missugused probleemid (kaadri-, organisatsioonilised, struktuurilised ja sotsiaalsed) on seotud nii sotsialistliku demokraatia arendamise kui ka teadusliku juhtimise taseme tõstmisega?

2. Missuguseid teid näete esindussüsteemi edasiseks täiustamiseks, et otsuste vastuvõtmisel oleks tagatud nii demokraatia kui ka eriteadlaste juhtiva osa?

3. Missugune peab olema nende ühiskondlike organisatsioonide osatähtsuse ja osavõtte juhtimisest, eriti rahvamajanduse juhtimisest, kes esindavad mitmesuguste ühiskonnakihtide ja rühmade huvisid? Mil määral võib neile usaldada riiklike organite funktsioone?

4. Missugusel kujul võiks teostada demokraatiat ja riigi juhtimist spetsialistide poolt tootmist ja majandusüksuste tegevuses? Missugused seadusandlikud aktid oleksid selleks vajalikud?

21. au'ori arvamused pakuvad palju huvi.

P. PITGART

Veel hiljaaegu vaikuti demokraatia ja eriteadlaste võimu vahel valitsev vastuolu maha, justkui tähistanuks sotsialismi ja kommunismi ehitamine kõigi vastuolude likvideerimist ühelt poolt massilise demokraatliku liikumise ja teiselt poolt erialase teadusliku juhtimise vahel. Kuid tegelikult avaldub nimetatud vastuolu väga segesti üldise riikliku juhtimise madala kvaliteedi näol. Kõigepealt tuleb ta ilmsiks vastuoluna eriteadlaste juhtiva osa ja pseudopoliitiliste kaalutluste vahel. Viimastega maskeerib mõni spetsialist sageli oma kvalifikatsiooni puudumist. Peab lootma, et majanduse juhtimise uus süsteem toob lõppkokkuvõttes selle problemaatika päevavalgele igas ettevõttes ja stimuleerib selle sotsialistlikku lahendamist.

Ankeedi täitjad jõudsid üldiselt kokkuleppele, et juhtimine eriteadlaste poolt ja demokraatia ei ole teineteisele vastuväidustatud. Teatavalt tingimustel võib rääkida isegi selle vastuolu viljakatest, mobiliseerivatest ilmingutest.

Uus juhtimissüsteem hakkab kõigi stimuleerima spetsialistide osatähtsuse tõusu. Kas võib loota, et teadusliku juhtimise madala taseme tavaline sõltumus mittedemokraatlikest suhetest avaldab iseenesest arengule mõju ja automaatselt ühtlasi ka positiivset vastumõju? Majandamise kaugelki mitte ühesugused tulemused arenenud kapitalistlikes riikides (rõhk teaduslikul juhtimisel) ja ülelema Jugoslaavia süsteemi (tõeliste omavaltsus, rõhk demokraatlike suhetel) kogemused näitavad, et need vastastikused sõltumused ei mängegi oma positiivset osa sugugi automaatselt. Silmanähtavalt on selleks tarvis teatavaid tingimusi. Veel enam — kogu asi viimastes seisnebki.

Ankeet võimaldas välja seigutada, et kõigepealt on tingimata vaja:

- selgesti määratleda riikliku poliitilise juhtimise s'su ja ulatus, et poliitilised kaalutlused ja juhtimine eriteadlaste poolt edaspidi ei kattuks teineteisega,
- tagada, et tehniliste ja loodusteaduste andmete kasutamisel ei sekkuks enneaegset mingisuguseid institutsioone, kui nad ei koosne spetsialistidest; iga sedalaadi probleemi peavad kõigepealt lahendada vastavate spetsialistide kollektiivid, kusjuures arvestatakse kogu ühiskonna huvisid,
- järsult suurendada materjalset stimuleerimist spetsialistidepoolse teadusliku juhtimise taseme igakülgselt tõstmiseks (palkade võrdustamise likvideerimine),
- tagada võimalus eriteadlaste valida (st. valida konkursi korras asjakohaste omaduste põhjal), anda neile võimalus esineda oponentidena kõigi tähtsamate küsimuste lahendamisel,
- luua eeldused selleks, et spetsialistide juhtimisegevuse perspektiivseid tulemusi võiks töötajate kollektiiv kontrollida ettevõtte töö finantsnäitajate põhjal (vahetu materaalne huvitatus demokraatlikel alustel),
- juhtida valitsusorganite tähelepanu eriti neile ülesannetele, mis puudutavad inimeste huvisid ja vajadusi; silmas pidades, et misuguste demokraatlike institutsioonide tegevussfäär's ei jääks varjatuks ja laheneks edukalt elanikkonna mitmesuguste rühmituste (elukutse, ea, tarbimise, rahvuse, ku'tuuri jne. järgi) huvide kokkupõrked,
- kehtestada väga ettevaatlik kord riigiorganite funktsioonide ülemineku vabatahtlikke ühiskondlike organisatsioonidele; iga samm selles suunas peab hästi läbimõeldud olema,
- tagada efektiivne ja objektiivne informatsioonivahetus alt üles ja ülevalt alla, sest ilma vastava ja õigeaegse informatsioonita muutub iga demokraatlik otsus fiktsiooniks.

Sulgpallurid võistlesid Soomes

Meie instituudi sulgpallurid võistlesid Soomes. Laupäeval oli vastaseks Tapiola «Sulka» võistkond, kes kevadel käis Tallinnas. Seekord tuli meie võistkonnal vastu võtta kaotus 2:9. Võidupunktid löid Ene Karolin, võites 2:0 (11:7 ja 11:4) Tuula Kanthi ja meespaar Jaak Nuuter—Ülo Nurges 2:1 võiduga R. Wilkströmi—P. Rintala üle. Kuigi teised kohtumised kaotati, olid mängud tasavägised. Nii kaotasid Jüri Tarto, Jaak Nuuter ja Raivo Kristianson oma vastastele paari punktiga.

Kes olid meie vastased? Soomes on mängijad jaotatud «A» ja «B» klassi edetabelitesse vastavalt võistluste tulemustele. Nii kuulus naiste esireket Sylvi Jormanainen «A» klassis kuuendale kohale. Meeste esireket Eero Lääkko aga oli «A» klassis neljas.

Pühapäeval toimusid Tapiola lahtised võistlused. Nendest võtsid küllalistena osa ka Soome naiste viies reket A. Tengström ja meeste teine reket M. Segercranz ja meie paremad. Võisteldi üheminuse süsteemis, kusjuures kõik mängijad lootsid.

Naistest võitis S. Jormanainen, TPI võistlejad Malle Möistlik ja Ene Karolin jagasid 3.—4. kohta. Meestest võitis M. Segercranz. Meie parimana oli Jaak Nuuter kolmas.

Omapärane oli võistlustel see, et puudusid kohtunikud. Tagajärgi lugesid võistlejad ise! Arbitrid tegutsesid vaid finaalkohtumistes.

Kohtumine andis meie mängijatele palju häid kogemusi, milleid saab rakendada peatselt algavatel NSV Liidu esivõistlustel.

H. PAJUMÄGI, võistkonna esindaja

Tulge pasunat puhuma!

Kosutavad suvenädalad on möödas. Käed ja jalad on täis tulist energiat ja teda pole kusagile rakendada. Ka kops on värskes õhus kenakesti puhunud ja läbi tuuldunud.

Sama vajalik kui tootmisvõimlemine on kasulik ka kopsu arendamine. Selleks pakub Su'le täit võimalust TPI pasunakoor.

Paljude tegevusaastate kestel on orkester kindla sammu ja tugeva mürtsuga sammunud laulupidudel meie isetegevuskollektiivide ees. Iga aasta me peame ausalt kinni aastapäeva-kontsertidest ja esinema ka külalises, et viljelda Eesti puhkpillimuusikat. Kõrgemate koolide hulgas oleme seni hoidnud kõrgel endi au ja püüame ka seda edaspidi teha.

Tuleta meelde, et oma õpinäid TPI-s Sa alustasid just

puhkepillihelide saatel ja kipse insenerina saadavad nad Sind ellu.

Kindlasti oled Sa lugenud juba kuulutust ja tead, et proovd toimuvad Lenini puiestee 15 (Kreuksi tän. poolt tulles all keldris) igal teisipäeval ja reedel a'gusega kell 19.

Astudes meie orkestrisse võid puhumise kõrval ka nappu harjutada elektrikitarril, kontrabasil, klaveril, akordionil ja löökriistadel.

Lugupeetav tudeng! Kui Sa kunagi oled proovinud pasunat, siis ära hei'u. Siin võid sa dots. Elmar Pease asjalikul juhendamisel mõnedki pasunad sirgeks puhuda.

TPI naispere on s'iani esinenud pasunakooris, võrdlemisi taqasihoidlikult. Jääme nüüd lootma tema suuremale aktiivsusele.

Milline spordisektsioon on parim?

Spordisektsioonide töö aktiivseerimise eesmärgil to'mub käesoleval õppeaastal esmakordselt sektsioonidevaheline konkurss. Konkursi paremuse selgitamiseks arvestatakse organisatsiooni, spordisportlikku ja propagandialast tööd. Hindam'sele kuulub spordiklubi liikmemaksu tasumine, dokumendatsiooni korrasolek, sektsiooni kroonika, järgusportlaste, ühiskondlike instrktorite ja spordikohtunike ettevalmistamine, võistluste korraldamine ja neist osavõtt ja saavutused väljaspool instituuti. Samuti toovad sektsioonide punkte ajakirjanduses avaldatud artiklid ja fotod, rekord- ja ede abellid, spordihüüed ja muud propagandaalased ettevõtmised.

Parematele sektsioonidele on ette nähtud preemiad: I koht 150, II koht 100 ja III koht 50 rubla. Sektsiooni büroo ettepanekul autasustatakse parimate sektsioonide esimehi, edukalt esinenud sportlasi ja spordiaktiivseid diplomi ja mälestusesemega.

Konkursil arvestatakse sektsiooni tööd alates 1. jaanuarist 1966 kuni 15. maini 1967. Konkursi juhendi saamiseks palume kõiki sektsiooni esimehi tulla TPI Spordiklubisse.

H. MAANSO

TOIMETAJA V. KALPUS

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газета «Таллинский политехник».

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 2805

MB-09316

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn.

Pikk 40/42.

Maja ees Pärnu maanteel kogemusi omandamas. TÕIV JOANDI